

Το VETO Και το ΝΑΙ

του ΣΤΑΥΡΟΥ Π. ΠΥΧΑΙΗ

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ του παραλόγου παίζεται στο ΕΛ-σίνκι:

Οι Ευρωπαίοι (εταίροι μας) ΔΕΝ θέλουν στην πραγματικότητα την Τουρκία στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Κυρίως δεν την θέλουν εκείνοι (π.χ. Γερμανοί και Γάλλοι) που... κόπτονται περισσότερο υπέρ αποδοχής της υποψηφιότητάς της!..

Η Ελλάδα θα διχόταν ενδεχομένως την Τουρκία μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά είναι υποχρεωμένη να λέει Όχι, να ασιεί veto, όσο η ίδια η Τουρκία δεν κάνει τα βήματα που πρέπει, αρνείται να δώσει τις διαβεβαιώσεις που χρειάζονται - ότι θα είναι καλός και έτιμος γείτονας.

Και είναι ενδεχόμενος το άλλο Σαββατοκύριακο στο Ελσίνκι, στη διάσκεψη κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το θέατρο του παραλόγου να συνεχισθεί, καθώς πιθανολογείται ότι η Ελλάδα θα θέσει

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ Α2

A2 • Κυριακή 5 Δεκεμβρίου 1999

To Βήμα

Το VETO Και το ΝΑΙ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΤΗ ΣΕΛΙΔΑ

και πάλι veto για την τουρκική υποψηφιότητα...

Ισχυρά μέλη της ΕΕ, όπως η Γερμανία και η Γαλλία, αρνούνται διαρρήδην την εισδοχή της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Για λόγους πολιτικούς όμως δεν το λένε δημοσίως. Και για λόγους τακτικής δηλώνουν ότι αποδέχονται την ονομασία της Τουρκίας ως υποψηφίας να ενταχθεί στην ΕΕ - και σε 20-30 χρόνια, βλάνουμε!... λένε χαμηλοφώνως.

Οι ευρωπαίοι εταίροι μας εκτιμούν ότι η Τουρκία, χώρα κατά βάση ασπαστική, δεν διαθέτει ούτε την κοινωνική ούτε την οικονομική ούτε την πολιτική σταθερότητα που προσαπαιτείται για ένταξη στην ΕΕ. Αλλά τα κριτήρια αυτά μοιάζει να μη βαρύνουν στην πράξη, προσκαίρως έστω: Η απειλή του Ισλαμισμού και της δημιουργίας πολιτικού χάους σε μια χώρα που αγίζει την Ευρώπη (και, φυσικά, την Ελλάδα) συνηγορεί υπέρ της ένταξης της Τουρκίας στην ΕΕ, με την ελπίδα ότι ούτω πως τιθασιεύεται ένας κίνδυνος μελλοντικός. Αυτό είναι άλλωστε ένα από τα επιχειρήματα που χρησιμοποιούν ορισμένοι Δυτικοί για να κάμψουν την αντίσταση της Ελλάδας.

Η Ελλάδα δεν ανήκει στην ομάδα των ισχυρών που ουσιαστικώς δεν θέλουν την Τουρκία. Και αυτό επιδημεί είναι προτιμότερο να έχεις για γείτονα έναν σύμμαχο (έστω και ελ, ανάγκης) με σταθερό κοινωνικό και πολιτικό βάθος, παρά έναν αντίπαλο απειλησιμένο. Αλλά η άρνησή της να δεχθεί την ένταξη της Τουρκίας στην ΕΕ πρέπει να θεωρείται πάντοτε δεδομένη και αναπόφευκτη, εφόσον η γειτονική μας χώρα αρνείται επιμόνως να δώσει τις επίσημες εγγυήσεις που απαιτούμε.

Είναι προφανές ότι στην (δία την Τουρκία, η τουρκική κυβέρνηση, η αντιπολίτευση και ο Σιρκιάς (που αποτιλούν τα τρία κέντρα δύναμης στη γειτονική χώρα) αρνούνται κάθε υποχώρηση. Και απειλούν με «αντίποινα» (συνέχιση των προκλήσεων στο Αιγαίο...) σε περίπτωση που ένα ελληνικό veto παρεμποδίσει την υποψηφιότητα της Τουρκίας...

Η θέση της ελληνικής Κυβερνήσεως, με αυτές τις συνθήκες, είναι αυτονόστη. Αν δεν παραισιθεί πλέρεις εγγυήσεις, το veto είναι η μόνη λύση!

Η διασφάλιση της πορείας ενάξως της Κύπρου στην ΕΕ: η διασφάλιση ότι μόνος τρόπος επίλυσης των τυχόν διαφορών ανάμεσα σε κράτη είναι η προσφυγή στο Δικαστήριο της Χάγης: ο σαφής προσδιορισμός των όρων υπό τους οποίους η Τουρκία θα πορευθεί προς την ΕΕ στα Συμπεράσματα της Διασκέψεως Κορυφής του Ελσίνκι είναι ο μόνος τρόπος, οι ελάχιστοι όροι, για να αρθεί το ελληνικό veto.

Και εν συνεχεία η Τουρκία, γειτονική δεκτή ως υποψήφια, θα πρέπει, φυσικά, να δώσει τις εξε-

Οι επιπτώσεις μιας απόφασης

Του ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΡΙΑΛΗ

ΤΗ ΔΥΣΚΟΛΟΤΕΡΗ διπλωματική μάχη που έδωσε ποτέ καλείται να δώσει στο τέλος της ερχόμενης εβδομάδας στο Ελσίνκι ο πρωθυπουργός κ. Κ. Σημίτης. Μια μάχη από την οποία θα κριθεί όχι μόνο η πορεία της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, αλλά και οι εσωτερικές πολιτικές εξελίξεις. Αυτό το να ή το όχι στην παγκρήνη πρωτεύουσα του Βορρά δεν έχει επιπτώσεις μόνο στις ελληνοτουρκικές σχέσεις και στο Κυπριακό, αλλά και στις σχέσεις με τους ευρωπαϊκούς εταίρους μας, με την Ουάσιγκτον, καθώς και στην πορεία προς την ΟΝΕ. Θα επηρεάσει μάλιστα καθοριστικά ακόμη και το αποτέλεσμα των επικείμενων εκλογών.

Το βέβαιο είναι ότι η κυβέρνηση θα ήθελε με κάθε τρόπο να αποφύγει το βέτο, διότι πιστεύει ότι είναι προς το συμφέρον της Ελλάδας η ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας. Με τον τρόπο αυτόν η Τουρκία θα διαγραφεί βαθμιαία ως προς τους δημοκρατικούς κανόνες που διέπουν όλες τις χώρες της ευρωπαϊκής οικογένειας και θα πάψει να αντιμετωπίζεται ως τριτοκοσμική милитарιστική δύναμη που απειλεί τους γείτονές της στηριζόμενη στη στρατιωτική της ισχύ. Καμία χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν αντιμετωπίζεται έτσι.

Ευνόητο είναι ότι μια Τουρκία που θα λειτουργεί με βάση τους ευρωπαϊκούς κανόνες συμπεριφοράς γιατί στο Λιγίο θα μπορεί να προκαλέσει ούτε στην Κύπρο θα μπορεί να συνεχίσει την παράνομη κατοχή τμήματος ξένου κράτους. Αυτό αυτοκόπητα καμία άλλη χώρα στην Ευρώπη δεν χριζίζεται να προσβλήματα της εξωτερικής της πολιτικής με τον τρόπο αυτόν. Αυτό σημαίνει ότι στο Ελσίνκι παροτρύεται μια μοναδική ευκαιρία για την Ελλάδα να λύσει οριστικά το πρόβλημα που αντιμετωπίζει από την τουρκική επιθετικότητα. Και δεν θα πρέπει να τη χάσει.

Από τη στιγμή όμως που η Τουρκία δεν έχει δεξί, μίχρι στιγμή τουλάχιστον, ότι είναι έτοιμη να ανταποκριθεί στο ιδιαίτερα σημαντικό για αυτήν άνοιγμα της ελληνικής πλευράς, ευνόητο είναι η Αθήνα να επιδιώκει να δεσμευθούν οι εταίροι της στην ΕΕ ότι η Τουρκία θα ακολουθήσει την επιθυμητή αυτή πορεία. Αυτό που η ελληνική πλευρά θέλει ειδικότερα είναι να μην καταστεί η ενταξιακή πορεία της Κύπρου όμιλος των τουρκικών διαθέσεων και να ανοιχθεί η προοπτική για την επίλυση των μονομερών τουρκικών διεκδικήσεων στο Λιγίο με βάση το Διεθνές Δίκαιο και την προοικονομία στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης.

Είναι λοιπόν απολύτως κατανοητό ότι αν δεν επιτευχθούν οι ελάχιστοι αυτοί όροι ο κ. Σημίτης (έτσι και αν δεν το θέλει) θα υποχρεωθεί να προβάλει βέτο. Και δεν το θέλει το βέτο διότι γνωρίζει πολύ καλά ότι την επομένη θα έχει να αντιμετωπίσει μια νέα έξαρση (ίσως δυναμικότερη παρά ποτέ) της τουρκικής επιθετικότητας, διαλύοντας οριστικά το κλίμα ύφεσης που με τόσο κόπο καλλιεργήθηκε τους τελευταίους μήνες. Ενώ παράλληλα θα φυχραθούν και πάλι οι σχέσεις της Ελλάδας με την Ουάσιγκτον (που στήριζε εν πολλοίς τα ελληνικά αιτήματα), αλλά κυρίως με τους ευρωπαϊκούς εταίρους της. Αυτό σημαίνει ότι θα αντιμετωπισθούν ενδοχόμενος και πολιτικά εμπόδια στην τελική φάση της πορείας προς την ΟΝΕ.

Ο πρωθυπουργός της Τουρκίας κ. Ετζεβί προτοιμάζει ήδη το κλίμα που θα οδηγήσει στη νέα όξυνση. Μόλις προχθές δήλωσε ότι η απόφαση του Ελσίνκι θα εξαρτηθεί από τη στάση της Ελλάδας, επιφύσσοντας έτσι προκαταβολικά την ευθύνη στην Ελλάδα και προαναγγέλλοντας ουσιαστικά τη σκληρή στάση που θα ακολουθήσει. Δεν αποκλείεται δηλαδή κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου η κυβέρνηση να έχει να αντιμετωπίσει ακόμη και μια θερμή κρίση με την Τουρκία. Είναι όμως απόλυτα φανερό ότι ο κ. Σημίτης δεν μπορεί να εξαρτήσει την απόφασή του στο Ελσίνκι από τον φόβο των τουρκικών αντιδράσεων.

Όλα αυτά δείχνουν ότι η εβδομάδα που αρχίζει αύριο θα είναι εξαιρετικά κρίσιμη για τα ελληνικά εθνικά συμφέροντα. Από τις αλληλέγγυες διπλωματικές πιεσές και τα παζάρια της τελευταίας στιγμής θα εξαρτηθεί αν θα υπάρξει εθνική εξέλιξη στο Ελσίνκι, που θα είναι προς το συμφέρον όχι μόνο της Ελλάδας, αλλά και της Τουρκίας και της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μόνο που θα πρέπει και η αντιπολίτευση επιτέλους να αντιληφθεί ότι το εθνικό αίσθημα δεν προκρίνεται για προκλητική εκμετάλλευση.

70 Βούρα 5/12/99